

Nr 282.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående försäljning till staden Västerås av kronoegendomen Vallby nr 4 i Västmanlands län; given Stockholms slott den 13 april 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen Vallby nr 4 i Sankt Ilians socken av Västmanlands län må till staden Västerås försäljas mot en köpeskilling av 129,000 kronor, att vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet, samt under villkor i övrigt:

att innehavaren av lägenheten Pettersberg, August Karlsson, och hans hustru skola äga att under sin återstående livstid innehava denna lägenhet på enahanda villkor, som nu äro gällande; samt

att staden ensam bestrider kostnaderna för köpets lagfarande.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12
april 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Petersson anförde:
I en den 23 november 1916 till jordbruksdepartementet inkommen
skrift anhöllo stadsfullmäktige i Västerås, att staden måtte få inköpa
kronoegendomen Vallby nr 4 i Sankt Ilians socken av Västmanlands
län för den köpeskillning, som kunde bliva bestämd genom expropriations-
förfarande eller på annat sätt, som statsmakterna föreskreve. Denna
egendom är belägen norr om staden och helt nära dennes planlagda
område. Avståndet till staden uppges av domänintendenten till 2 kilo-
meter, varvid som utgångspunkt torde hava tagits platsen för gårdens
byggnader, vilka ligga i områdets avlägsnaste del. Avståndet till den
närmaste delen uppges i handlingarna vara endast 12 minuters väg från
domkyrkan. Egendomen är utarrenderad till den 14 mars 1921 för
580 kronor om året. Dess areal är 60 074 hektar, därav 22.733 hektar
tomter och åker, 0.420 hektar ängslindor, 36.779 hektar skogs- och

betesmark samt 0.142 hektar impediment. Egendomens ägor äro fördelade i tre skiften, dels ett mindre område längst i norr och väster om bygdevägen till Skultuna, bestående av tómtplanen och en mindre åker, dels ett större långsträckt skifte mellan nämnda bygdeväg och Svartån, huvudsakligen bestående i sin norra större del av åker och i den södra delen av skogsmark, dels ock ett på 700 meters avstånd från sistnämnda skifte och väster därom särskilt för sig beläget skifte, bestående av skogsmark. Å sistnämnda skifte finnes en lägenhet, benämnd Pettersberg.

Till stöd för sin berörda framställning anförde stadsfullmäktige huvudsakligen följande:

»Västerås stad står för närvarande inför uppgiften att anlägga en ny kyrkogård. Platsen för densamma är ännu icke bestämd, huvudsakligen av den anledningen att något tillräckligt närbeläget område med avgjort lämpliga betingelser för ifrågavarande ändamål icke finnes. Bland de platser, som blivit undersökta och som särskilt i estetiskt avseende vunnit synnerligt beaktande, är en del av hemmanet Vallby nr 4 i Sankt Ilians socken. Utom det, att å detta område skulle kunna erhållas en utomordentligt vacker kyrkogård, kan densamma därstädes, bättre än på övriga undersökta platser, erhålla ett avskilt och ostört läge och detta oaktat området är det till stadens centrala delar mest närbelägna av de undersökta platserna.

Stadsfullmäktige hava funnit det för kyrkogårdsfrågans lyckliga lösning fördelaktigt, särskilt som staden för frågans beredande och kyrkogårdens iordningställande förfogar över helt kort tid, att staden är ägare till alla de områden, som kunna komma ifråga vid val av plats. — — —

Nämnda förhållande har framstått såsom ett viktigt skäl för staden att söka förvärva berörda kronohemman. Men staden har därjämte andra skäl att önska sig ett förvärv av denna egendom. Icke så att staden behöver den för att bereda sig någon ekonomisk fördel. Byggnadsveksamheten synes icke tendera att utbreda sig åt det håll, där Vallby ligger. Och för industriella anläggningar lämpar sig denna trakt mycket litet, då den ligger synnerligen olämpligt för att förses med för dylika anläggningar nödiga kommunikationsförbindelser. Det är utom sambandet med kyrkogårdsfrågan huvudsakligen ett naturskyddssyfte, som förestavar stadens önskan att få förvärva ifrågavarande egendom. Den del av egendomen, som ligger närmast staden, utgöres av ett utomordentligt vackert och för hela trakten omkring karakteristiskt, på en hög bergås intill Svartån befintligt gammalt furubestånd, kallat Trumslagarskogen. Detta skogsområde utgör därjämte en mycket omtyckt och livligt besökt promenadplats. Det är givetvis för dem, som äro måna om tillvaratagande av de skönhetsvärden, som finnas inom staden och i dess omgivningar, av särskilt intresse att icke genom avverkning eller eljes denna skogstrakts betydelse i berörda avseende går förlorad.

Även det andra till egendomen hörande skogsområdet, som ligger nära intill det tätt bebyggda förstadssamhället Jakobsberg, vars inkorporering med staden är starkt ifrågasatt, är en mycket anlitad tillflyktsort för stadsbor och bebyggare inom Jakobsberg vid utflykter i det gröna. Även om här icke skogen såsom sådan är

så vacker som Trumslagarskogen och ej heller på grund av sitt läge är i samma grad som denna ägnad att giva karaktär åt omgivningarna, finnes dock skäl att söka bevara även denna skogstrakt i sitt naturliga tillstånd och särskilt är det av vikt ur naturskyddssynpunkt, att de väldiga anhopningarna av stora mosshöljda moränblock, som här finnas, få lämnas orubbade.

Det är jämväl för att kunna tillvarataga och skydda dessa och andra naturvärden i stadens omedelbara närhet, som staden önskar förvärva egendomen.

För att underlätta förvärvet har staden, på sätt av närlagda handling framgår, förskaffat sig arrendatorns utfästelse att avstå från arrendet av egendomen, i händelse densamma förvärvas av staden.»

Vid skriften var fogad förklaring av egendomens arrendator Gustav Pettersson, att han vore villig att, om staden före utgången av hans arrendetid förvärvade egendomen, genast avstå arrenderätten mot ersättning av 5,000 kronor i ett för allt.

Magistraten i Västerås förordade bifall till stadsfullmäktiges hemställan.

Sedan ärendet remitterats till domänstyrelsen, avgåvos yttranden av vederbörande domänintendent och länsstyrelse.

Domänintendenten förklarade därvid, att han ansåge skäl icke förefinnas för att vid arrendetidens slut behålla egendomen i kronans ägo. Ingen möjlighet funnes att utvidga arealen av dess jordbruk. Däremot vore efterfrågan av till bostadstomter lämpliga områden i stadens närhet och jämväl i riktning mot och på andra sidan Vallby betydande. Egendomens försälkning i styckat skick borde därför vara att förorda, men mot en dylik disposition genom kronans försorg mötte den svårighet, att ej alla områden av egendomen lämpade sig till bostadstomter. En avsevärd del av dess åkerjord vore belägen »frånsols» i skarp lutning mot Svartån och betydande delar av marken vore beroende av åns vattenförhållanden och kunde ej torrläggas tillräckligt djupt för byggnadsändamål. Det syntes därför vara för kronan fördelaktigast att sälja egendomen ostyckad till staden.

Länsstyrelsen ävensom vederbörande skogstjänstemän och domänstyrelsen förordade likaledes, att stadens framställning måtte vinna beaktande. Av skogstjänstemännen framhölls därvid att, om staden köpte egendomen, komme den vackra skogen att bevaras, under det att den av enskild köpare troligen skulle genast skövlas.

Kungl. Maj:t förordnade med anledning härav den 23 februari 1917, att saluvärdering ofördröjligen skulle verkställas å egendomen.

Sådan värdering har den 8 maj 1917 förrättats av vederbörande domänintendent med gode män. De hava därvid förklarat sig anse alla skäl tala för egendomens försäljning till staden och hava uttalat, att de vid värderingen utgått från den förutsättning, att staden vore definitiv köpare av egendomen och att de endast ägde att åsätta densamma det värde, vilket dess läge och egenskaper i övrigt samt stadens angivna behov samfällt borde betinga. Under hänvisning till en å kalkerväv år 1917 av t. f. distriktslantmätaren Axel Hanzon utförd, med nr 3 betecknad kopia av ett år 1898 av förste lantmätaren J. R. Kökeritz upprättat kartutdrag över inägora till kronohemmanet nr 4 i Vallby by hava uppskattningsmännen indelat egendomens område i särskilda delar med olika värden, sålunda:

	Areal.	Värde kronor	
		per hektar.	per ägo- figur.
1. Tomtområde, trädgård, åker	0.579	2,000	1,158
Åbyggnads- och brandförsäkringsvärde	—	—	9,050
2. Remsa utmed bygdevägen	1.892	1,000	1,892
En logbyggnad, brandförsäkringsvärde	—	—	1,000
3. Åker och utmark öster om vägen i stark sluttning mot öster; eljest fördelaktigt byggnadsområde	12.932	3,300	42,675
4. Utmark och till mindre del åker söder om nr 3; starkt kuperad mark, beväxt med grov barrskog; sällsynt god byggnads- och parkterräng	9.701	5,000	48,505
5. Lägre belägen åker öster om nr 3	9.500	1,300	12,350
6. »Hjalmars kulle», en ättehög	0.097	1,000	97
7. Område vid stadens förra borrhunn	0.040	1,000	40
8. Ängslinda utetter Svartån	0.205	100	20.50
9. Backsluttning mot Svartån öster om nr 4; lämpligt parkområde	1.606	800	1,284.80
10. Ängsmark vid Svartån	1.178	2,000	2,356
11. Grusgrop	0.524	2,000	1,048
12. Norra delen av västra stiftet	2.315	110	254.65
13. Mellersta » » »	10.470	100	1,047
14. Södra » » »	8.554	120	1,026.48
15. Lägenheten Pettersberg med skog	0.481	400	250
Växande skog å 1—14	—	—	57,878.63
Utdelning från häradsallmanning	—	—	380
Arrendatorns återstående nybyggnadsskyldighet	—	—	97
Summa	60.074	—	182,410.06

Skogsvärderingen hade verkstälts i mars 1917 av vederbörande jägmästare, som därvid upptagit värdet per kubikmeter till 12 kronor för timmerträd av 22—30 centimeter i diameter, till 15 kronor för grövre timmerträd, till 8 kronor för smärre virke och skadade träd, till 11

kronor för lövskog och till 8 à 20 kronor för ekvirke (blott 28 träd), vilka pris uppgåves vara de då gällande.

Vid insändande av uppskattningsinstrumentet anförde länsstyrelsen, att några särskilda skäl icke syntes föreligga för egendomens bibehållande i kronans ägo. Med hänsyn till att tillräckliga byggnadsområden erbjöde sig närmare staden, ansåge länsstyrelsen det kunna med största sannolikhet antagas, att egendomen i en blivande köparens hand fortfarande under lång framtid komme att disponeras såsom jordbruksfastighet. Det syntes därför ingalunda med säkerhet kunna förväntas, att egendomen, vars hävd syntes vara i viss mån eftersatt, skulle, även i betraktande av dess läge i stadens grannskap, finna köpare till det åsatta priset. På grund härav ansåge länsstyrelsen tillräckliga betingelser icke föreligga för bestämmande av egendomens saluvärde till så högt belopp, som uppskattningsmännen föreslagit, utan syntes en jämkning skäligen böra vidtagas i uppskattningsvärdet.

Sedan stadsfullmäktige beretts tillfälle att yttra sig över uppskattningen, hava dessa med skrivelse den 28 februari 1918 överlämnat dels yttrande av ledamoten av riksdagens första kammare Adam Hult samt nämndemannen C. A. Johansson i Löfsta med anledning av en av dem den 12 januari 1918 gjord värdering av egendomen, dels ett yttrande av arkitekten E. M. Asplund i Stockholm och dels en förklaring av innehavaren av lägenheten Pettersberg, August Karls-on, att han vore nöjd, ifall vid blivande inköp staden tillförbundes att på enahanda villkor, som nu vore gällande, tillförsäkra honom och hans hustru fortsatt nyttjanderätt till lägenheten, så länge någon av dem levde.

Av det utav Hult och Johansson avgivna yttrandet må här återgivas följande:

»Vad då först åbyggnaderna beträffar, så kan värdet av desamma enligt vår mening särskilt beräknas i det fall, att man, såsom uppskattningsmännen också förfarit, utgår från att större delen av egendomens åkerjord kan utnyttjas till byggnadstomter. Är så däremot icke fallet, måste ju åbyggnaderna bibehållas för jordbruksdriften och böra då icke åsättas särskilt värde. Vid värdering av desamma torde man emellertid i varje fall böra beakta skillnaden i värde å ena sidan vid bibehållandet av dem för jordbruksdriften och å andra sidan vid det bortförande av en del av byggnaderna, som vid utläggande av egendomen till tomter bör vidtagas, när de flesta uthusen då bliva överflödiga.

Vid värdering av marken hava vi icke tagit den minsta hänsyn vare sig till den omständigheten, att den med furuskog beväxta delen av fig. 4 å kartan naturligtvis komme att av staden bibehållas såsom park och sålunda icke komme att lämna staden någon inkomst, eller därtill att staden ämnar använda en del av egendomen till begravningsplats; vi hava värderat marken uteslutande med hänsyn till

det verkliga värde, som man enligt vår mening kan betinga sig vid försäljning av egendomen nu till den högstbjudande. Härvid hava vi utgått ifrån att priset på jorden måste bliva beroende av vad densamma lämpligen bör användas till för ändamål, och detta återigen är beroende av markens läge och beskaffenhet. Men även tillgången på byggnadstomter närmare staden och möjligheten för framdragande av ledningar till tomtområde inverkar härvidlag. Med den kannedom vi äga om berörda förhållanden och med hänsyn till avståndet från staden till egendomens norra del, måste vi uttala såsom vår bestämda mening, att utnyttjandet av hela området mellan Svartån och bygdevägen till bostadstomter under en nu överskådlig framtid är fullkomligt uteslutet. Därför måste man nog beräkna att, vem som än förvärvar egendomen, norra delen av densamma fortfarande användes till jordbruk och priset beräknas därefter, varemot de högre belägna delarna av södra delen av området ifråga torde böra beräknas till ett högre pris inför möjligheten, att byggnadstomter så småningom böra kunna försälas härifrån, om ock till ett lågt tomtpreis.

Med denna uppfattning om det lämpligaste sättet för egendomens utnyttjande vid försäljning i vanlig ordning, hava vi värderat densamma sålunda:

Såsom jordbruksfastighet bibehålles lämpligen fig. 1, omkring hälften av fig. 2 och hela fig. 3 och 5 å kartan med därinom belägna fig. 6, 7 och 8, utgörande i areal omkring 17.500 hektar åker, som, ehuru den befinnes i dålig hävd, med hänsyn till sin belägenhet i stadens närhet och försedd med hjälpliga åbyggnader värderas till 1,600 kronor per hektar

.....	28,000: —
samt omkring 6.500 hektar avrösningsjord à 600 kronor per hektar	3,900: —

.....	13,200: —
-------	-----------

Av återstående del av området mellan ån och bygdevägen beräknas kunna försälas till tomter omkring 5.500 hektar åker, som värderas till 2,400 kronor per hektar

.....	11,000: —
-------	-----------

och omkring 5.500 hektar utmark av fig. 2 och 4 à 2,000 kronor per hektar

.....	1,284: 80
-------	-----------

Fig. 9, som utgöres av en backslutning mot ån och är olämplig till byggnadstomter samt innehåller i areal 1.606 hektar, anses värd högst det av uppskattningsnämnden åsatta värdet 800 kronor per hektar

.....	1,702: —
-------	----------

Fig. 10 och 11, som utgöras av dels en ganska låglänt ängsmark vid Svartån och dels av en på grund av grusets otjänlighet till väggrus övergiven grusgrop, utgörande i areal tillhopa 1.702 hektar, kan värderas till högst 1,000 kronor per hektar

.....	2,328: 13
-------	-----------

Egendomens egentliga utmark, det västra skiftet å kartan och å denna betecknad med fig. 12, 13 och 14, innehållande i areal tillhopa 21.340 hektar, anses böra upptagas till det av uppskattningsnämnden åsatta värdet

.....	kronor	61,414: 93
Hitföres ståndskogens värde enligt värderingsinstrumentet	»	57,878: 63
så blir egendomens hela värde	kronor	119,293: 56.

Värdet av andelen i häradsallmanningen hava vi icke upptagit, enär den ringa virkeskvantitet — 1.90 kubikmeter per år —, som erhålles, bör utan särskild beräkning tillfalla jordbruksfastigheten med hänsyn till det höga pris, vi satt på

såväl åker som utmark och då till denna fastighet icke skulle komma att höra någon som helst ståndskog.

Skillnaden i å-pris på åker och utmark i fråga om den till byggnadstomter lämpliga marken beror därpå, att för åkern kan beräknas någon avkomst under de år, tomtförsäljningen pågår. Vidare är att bemärka beträffande priset på tomtmarken, att detta icke torde kunna sättas högre än vi gjort med hänsyn dels till de väsentliga områden, som i synnerhet i och invid stad vid tomtindelning åtgå till vägar och allmänna platser, dels ock till de omkostnader och den tidsutdräkt med ty åtföljande ränteförluster, som alltid äro förbundna med tomtförsäljning i någon större omfattning.

Om ståndskogens värde torde vi icke böra yttra oss i vidare mån, än att vi kunna vitsorda, att i skogsvärderingsinstrumentet upptagna å-pris å virke äro i överensstämmelse med nu gällande virkespriser på rot med liknande belägenhet. Dock måste vi tillägga, att detta värde föreligger faktiskt endast i dens hand, som till nu åsatta priser kan utnyttja all skogstillgången, men som varken kronan, Västerås stad eller annan, som tilläventyrs förvärvar egendomen, torde vara i stånd att så behandla saken, borde en skälig jämkning i det åsatta värdet göras, åtminstone beträffande den mängd yngre skog, som icke kan avverkas nu, samt den del av även den äldre skogen å området mellan ån och bygdevägen, som alltid måste kvarlämnas för att icke området med omgivning skall helt och hållet profaneras.»

Arkitekten Asplund framhåller, att platsen vid Vallby syntes äga sällsynta företräden för anläggande av en kyrkogård samt ur estetiska synpunkter. Vägen dit vore synnerligen vacker och hade en allvarlig och värdig prägel. I fonden av vägen torde man redan från domkyrkan kunna se det blivande lilla begravningskapellet. Själva området vore väl avgränsat. Man hade därifrån en synnerligen vacker utsikt både över staden och uppåt ådalen. Genom att väl tillvarataga områdets skönhetsvärden syntes möjligheterna att erhålla en vacker kyrkogård vara utomordentligt stora. Området komme säkerligen att även i framtiden ligga utanför staden, vilken utvecklades åt annat håll.

Stadsfullmäktige hava förklarar sig icke kunna godkänna de synpunkter, domänintendenten och gode männen anlagt vid värderingen. Dessa hade satt tomtpris på egendomens huvudsakliga areal, även de delar, som skulle ingå i kyrkogården eller behållas som öppna platser eller parker. Staden önskade icke inköpa egendomen för att stycka den i tomter eller utvinna något ekonomiskt värde av skogen. Ehuru staden behövde blott en del av egendomen — visserligen större delen — hade staden begärt att få köpa egendomen i dess helhet, enär detta ansetts kunna lättare gå för sig och ärendet brådskade. Att tomtspekulationen ej vore intresserad för den trakt invid staden, där Vallby låge, framginge av att vissa närmare och bättre belägna områden å detta håll ej blivit styckade till tomter. För övrigt borde, ifall tomt-

markspris skulle läggas till grund, beaktas, att omkring 25 procent av arealen bortginge till gator m. m. Åven Hult och Johansson hade, såsom dessa ock medgivit, vid sin värdering kommit till ett synnerligen högt pris. Den av dem såsom erforderlig angivna jämkningen i ståndskogens värde enligt jägmästarens uppskattning borde med hänsyn till egendomens avsedda användning ske genom sagda värdes nedsättande till hälften. Med iakttagande härav och om Hults och Johanssons värdering i övrigt följdes, skulle egendomens pris komma att stanna vid omkring 90,000 kronor. Detta pris vore staden villig att betala.

Magistraten i Västerås har yttrat, att av östra skiftet, som omfattade omkring 48 hektar, komme att i den blivande kyrkogården ingå ungefär 40 hektar. Ett inlösningspris av 90,000 kronor för hela egendomen har synts magistraten lämpligt avvägt.

Domänstyrelsen har anfört att, ehuru den av domänintendenten och gode männen gjorda värdesättningen av egendomen ej kunde anses oskäligen, styrelsen likväl med hänsyn till storleken av området i dess helhet, försålt i en lott, ansåge sig böra förorda en nedsättning av det av dem beräknade värdet med 10 procent.

Därefter hade Västerås drätselkammare i ingiven skrift förklarat priset vara för högt även efter den av domänstyrelsen föreslagna reduktionen. Å en bifogad karta hade utmärkts det område, som behövdes för kyrkogården. Den återstående, avlägsnaste delen av egendomens huvudskifte kunde uppenbarligen ej inom överskådlig tid komma till användning för byggnadsverksamhet. Då staden varken kunde eller borde genom att betala överpris på jord i stadens närhet medverka till en för stadens utveckling skadlig värdestegring å annan jord inom eller invid staden, ville drätselkammaren tillkännagiva sin enhälliga mening, att staden icke borde avsluta det här ifrågasatta egendomsköpet, om köpskillingen från kronans sida sattes till högre belopp än det erbjudna, eller 90,000 kronor.

Uppskattningsmännen, skogstjänstemännen, länsstyrelsen och domänstyrelsen äro eniga därom, att anledning icke föreligger att i kronans hand behålla ifrågavarande egendom, utan att den i allt fall bör försäljas vid arrendetidens slut. *Departementis-
chefen.*

Vid sådant förhållande och då Västerås stad anmält sin önskan att förvärva egendomen, av vilken, enligt vad utredningen utvisar, ett stort område är särskilt lämpligt att användas till anläggning av den nya kyrkogård, varav staden är i trängande behov, samt på grund av

sin belägenhet och naturbeskaffenhet bör kunna i samband därmed anordnas till en sällsynt vacker och stämningsfull park, anser jag tillfälle böra beredas staden att förvärva egendomen.

Om priset å egendomen hava skiljaktiga meningar yppat sig. Det av domänintendenten och gode männen föreslagna värdet synes mig emellertid vara alltför högt beräknat. Utredningen synes mig utvisa, att föga sannolikhet förefinnes för att egendomen skulle kunna vid försök att realisera densamma fördelad i flera lotter, delvis avsedda till tomter, betinga så högt pris som uppskattningsmännen föreslagit. Även om inom de närmast staden belägna delarna ett antal tomter skulle kunna upplåtas, måste nog de avlägsnare delarna ännu länge disponeras för jordbruk. Detta har betydelse även för frågan, huruvida byggnaderna böra upptagas till särskilt värde.

Då jag sålunda anser, att priset vid egendomens försäljning till staden bör — bland annat med fästat avseende vid att så väsentlig del av egendomen är avsedd att användas till kyrkogård och således icke kan upplåtas till tomter — sättas avsevärt lägre än uppskattningsmännen föreslagit, finner jag det knappast möjligt att gå någon annan väg för att komma till ett skäligt värde än att såsom domänstyrelsen stanna vid en procentisk nedsättning i det av uppskattningsmännen föreslagna värdet. Härvid håller jag emellertid före, att det å byggnaderna åsatta värdet bör av skäl, som ovan angivits, först frånräknas. Det återstående beloppet, 172,360 kronor 6 öre, anser jag böra nedsättas med 25 procent, varefter värdet skulle bliva 129,270 kronor 5 öre, som torde böra avjämnas till 129,000 kronor.

Enligt min uppfattning måste detta pris anses vara särdeles måttligt. Det må därefter bero på stadsfullmäktige i Västerås, huruvida de vilja antaga detsamma.

Tillträdet bör ske vid arrendetidens slut den 14 mars 1921 eller vid den tidigare tidpunkt, varom staden kan överenskomma med egendomens arrendator.

Detta anbud från statens sida bör ej stå stadsfullmäktige öppet längre än intill utgången av år 1919, enär därefter åtgärder böra vidtagas för egendomens disposition efter arrendetidens slut den 14 mars 1921, därest staden icke i nu föreslagen ordning inköper densamma.

På grund av vad jag nu anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen Vallby nr 4 i Sankt Ilians socken av Västmanlands län må till staden Västerås försäljas mot en köpeskilling av

129,000 kronor, att vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet, samt under villkor i övrigt:

att innehavaren av lägenheten Pettersberg, August Karlsson, och hans hustru skola äga att under sin återstående livstid innehava denna lägenhet på enahanda villkor, som nu äro gällande; samt

att staden ensam bestrider kostnaderna för köpets lagfarande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga ... till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Paulsson.